

سید حسن مدرس

از ویکی‌گفتاورد

پرش به: [ناوبری](#)، [جستجو](#)

{|**سید حسن مدرس** (۱۲۴۹-۱۰ آذر ۱۳۱۶) سیاست‌مدار، روحانی شیعه و به همراه **سلیمان میرزا اسکندری** و **دکتر محمد مصدق** از جمله تواناترین نمایندگان تاریخ مجلس شورای ملی ایران در زمان **رضا پهلوی** بود. آرامگاه او در شهر **کاشمر** است.

گفتاورد[ویرایش]

- «از کسانی که حق انتخاب ندارند نسوان [زنان] هستند... خداوند قابلیت در این‌ها قرار نداده‌است که لیاقت حق انتخاب داشته باشند، مستضعفین و مستضعفات و آن‌ها از این نمره‌اند که عقول آن‌ها استعداد ندارد. گذشته از اینکه در حقیقت نسوان [زنان] در مذهب **اسلام** تحت **قیمومی‌تند**، الرجال قوامون علی النساء، در تحت قیمومیت **رجال** هستند.^[۱]»
 - توضیح مخالفت خود با حقوق سیاسی زنان
- «دیانت ما عین سیاست ما و سیاست ما عین دیانت ماست،»
 - در نطق سال ۱۳۰۲ هجری شمسی در مجلس شورای ملی
- «اگر بیست هزار نفر از مردم که در دوره گذشته به من رأی دادند همگی مرده باشند یا رأی نداده باشند، پس آن یک رأی که خودم به خودم دادم، چه شده است؟!»
 - در انتخابات مجلس هفتم شورای ملی
- «او از ما می‌خواست که اجداد پاکمان را سر مشق قرار دهیم، به ما می‌گفت صبر و بردباری را از رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله، شجاعت و قناعت را از علی بن ابیطالب علیه السلام، و عدم تسلیم در برابر ستم را از سالار شهیدان حضرت امام حسین علیه السلام، بیاموزیم. از همان دوران کودکی پدرم به ما یاد می‌داد که خود را به غذای کم و چشیدن

طعم تلخ گرسنگی عادت دهیم؛ چرا که با خالی نگهداشتن اندرون بهتر می‌توان نور معرفت را دید. لباس خود را تمیز نگه داریم و خودمان را برای تهیه لباس نو به زحمت نیندازیم. پدرم همیشه به ما می‌گفت که در خوردن و خوابیدن زیاده روی نکنیم، چون انسان قانع هیچ وقت تسلیم زور نشده و در برابر زر و زیور دنیا، وسوسه نمی‌شود.»

- درباره پدرش، از کتاب گنجینه خواف

- «عاقل تا بصیرت پیدا نکند، سزاوار نیست صحبت کند.»
- از اظهارات مدرس در اولین نطق او در مجلس، صورت مذاکرات مجلس شورای ملی، دوره دوم.

- **«خداوند دو چیز را به من نداد یکی ترس و دیگری طمع، هرکس با مصالح ملی و امور مذهبی همراه باشد، من هم با او همراهم و الا فلا.»**
- مدرس شهید، نابغه ملی ایران، علی مدرسی، انتشارات بدر، اصفهان ۱۳۵۷.

- **«فردی چون من که عمامه‌اش بالش و عبایش روان‌دار است و به لبی نان قانع است هر کجا رود به راحتی زندگی برایش میسر و راحت است.»**
- مدرس قهرمان آزادی، حسین مکی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، تهران ۱۳۵۸

- «برای پیشبرد مقاصد خودمان نباید از سلاح برنده دین و تبلیغات مذهبی استفاده نمود. چون اگر با شکست مواجه شویم، اعتقادات مردم متزلزل می‌شود.»
- مدرس، بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی ایران، علی مدرسی، تهران ۱۳۶۶، ج ۱.

- «رضاخان به وسیلهٔ مأموری پیغام داده بود که من دخالت در سیاست نکنم و به عتبات بروم. گفتم: به رضاخان بگو، مدرس گفت: من وظیفه خود را دخالت در سیاست می‌دانم اینجا هم جای خوبی است و به من خوش می‌گذرد. ترا روزی انگلیسی‌ها کنارت گذاشته و به جایی پرتاب می‌کنند، اگر قدرت داشتی و توانستی بیا همین‌جا هر چه باشد بهتر از تبعیدگاه‌ها و زندانهای خارج از ایران است ولی می‌دانم که من در وطنم به قتل می‌رسم و تو در غربت و سرزمین بیگانه خواهی مرد.»
- مدرس، بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی ایران، علی مدرسی، تهران ۱۳۶۶، ج ۱.

- «اختلاف من با رضاخان بر سر کلاه و عمامه و این مسائل جزئی نیست. من در حقیقت با سیاست انگلستان که رضاخان را عامل اجرای مقاصد استعماری خود در ایران قرار داده مخالفم. من با سیاستهایی که آزادی و استقلال ملت ایران و جهان اسلام را تهدید می‌کند مبارزه می‌کنم و راه و هدف خود را هم می‌شناسم. در این مبارزه هم پشت سر خود را نگاه نمی‌کنم که شما یا کسان دیگری مرا همراهی می‌کنند یا نه، لازمه مبارزه در این راه از خودگذشتگی و فداکاری است.»
- از صورت مذاکرات مجلس شورای ملی
- «اگر واقعاً غرض این است که چیزی که مملکت ما را خراب کرد، مسلمین را کم کرد، فواحش را زیاد کرد، فقیر را در مملکت ما زیاد کرد را می‌خواهید بیایید و رفع کنید و می‌خواهید خدمت به ملتتان بکنید ببینید کجا عیب دارد همان جای معیوب را رفع کنید. مفسد نوعیه رافع نوعیه می‌خواهد. کتک زدن و جریمه کردن رافع فساد نمی‌شود.»
- از صورت مذاکرات مجلس شورای ملی
- «دولت‌های مستعمره جوی اروپا از سه قرن پیش برای استعمار ممالک شرق کمر همت بستند و اکثر ملل شرق را خواه از لحاظ سیاسی و اقتصادی و خواه از لحاظ اجتماعی به اسارت درآوردند و از میانه ملت‌های آسیای وسطی قومی که در مقابل بیگانه مقاومت ورزید و خود را لقمه چرب اما پر از خار و خس نشان داد ملت ایران بود.»
- از صورت مذاکرات مجلس شورای ملی
- «هی به من گفتند جهت مخالفت شما (با قرارداد ۱۹۱۹) چیست؟ کدام یک از موادش بد است ما آن را تغییر بدهیم. من گفتم من سیاسی نیستم، نمی‌دانم. ما رجال سیاسی خیلی داریم، باید به آنها رجوع کرد... لیکن اگر کسی خوب بررسی می‌کرد و روح قرارداد را می‌فهمید، دو چیز استنباط می‌کرد و آن این بود که ایران تمامش مال ایرانی است... فقط این قرارداد در دو چیزش دیگری را شرکت می‌داد: یکی پولش، یکی قوه‌اش. این روح قرارداد بود و اختصاص به ما هم ندارد، متحال‌مال تمام دنیاست.»
- از صورت مذاکرات مجلس شورای ملی، دوره پنجم
- «در رژیم نوی که نقشه آن را برای ایران بی‌نوا طرح کرده‌اند نوعی از تجدد به ما داده می‌شود که تمدن غربی را با رسواترین قیافه تقدیم نسل‌های آینده خواهند نمود. مدنیت مغرب و معیشت ملل متمدنی را در رقص و آواز و دزدی و بی‌عفتی و مفسد اخلاقی دیگر خواهند شناخت، مثل آنکه آن چیزها لازمه متمدن بودن است.»

- صورت مذاکرات مجلس شورای ملی، دوره پنجم مآخذ شماره ۸
- «ترقی و تعالی هر قوم این خواهد شد که جامع میان خودشان را نگهداری کنند و به واسطه ترقی آن جامع، ترقی کنند.
غرض اصلی ما یک جامعه‌ای است که یک قسمت بزرگ دنیا در آن جامعه شرکت دارد و آن اسلام است. ما خیلی همبستگی اسلامی خود را از دست دادیم، بالاخره باید بیدار شده هوشیار شویم و جامعه خودمان را حفظ کنیم.»
- نطق ۲۱ صفر ۱۳۴۱ هـ. ق. که در دوره چهارم مجلس ایراد نموده‌است
- «فکر می‌کردم چرا ممالک اسلامی رو به ضعف رفته و ممالک غیر اسلامی رو به ترقی! چندین روز فکر می‌کردم و بالاخره چنین فهمیدم که ممالک اسلامی سیاست و دیانت را از هم جدا کرده‌اند؛ ولی ممالک دیگر سیاستشان عین دیانتشان یا جزو آن است، ممکن هم هست اشتباه کرده باشند. لهذا در ممالک اسلامی اشخاصی که متدین هستند، از اشخاصی که داخل در سیاست هستند دوری می‌کنند؛ آنها که دوری کردند، ناچار همه نوع اشخاص رشته امور سیاست را در دست گرفته، لهذا رو به عقب می‌رود.»
- نطق ۲۱ صفر ۱۳۴۱ هـ. ق. که در دوره چهارم مجلس ایراد نموده‌است
- «این اتفاقی که امروز افتاده و استماع فرموده‌اید، ویرانی شهر مدینه و حرکت به سوی عراق برای ویرانی قبور ائمه اطهار علیهم السلام، ضایعه بزرگی است. دولت مکلف است تحقیقات کامل نموده، نتیجه را به عرض مجلس برساند ... به عقیده من فعلاً باید تمام فکر را صرف این کار کرد. باید قدم‌های مؤثر و قاطع و فوری که مقتضای دیانت و حفظ قومیت اسلام است، برداشت و هیچ چیز را مقدم بر این کار قرار نداد و نگذاشت که این مسئله، زیاده‌تر از این؛ اسباب خرابی جامعه اسلامی شود. مبدا یک ضرر عظیمتری بر ما مترتب گردد. ما این تجاوزات را نمی‌توانیم ببینیم، نخواهیم گذاشت ادامه یابد و اماکن متبرکه و مراکز دینی و اسلامی، دستخوش {تجاوز} متجاوزین شود. با قدرت و قاطعیت آنها را حفظ می‌کنیم و متجاوزین را سرکوب می‌نماییم.»
- در مورخ ۸ شهریور ۱۳۰۴ ش. (دهم صفر ۱۳۴۴ هـ. ق.) در مجلس شورای ملی، در مورد ماجرای حمله به مکه
- «... باید معارف را به قسمی توسعه داد که تمام افراد ممالک استفاده نمایند، نه اینکه معارف را مجزا کنند که مثلاً پسر من که عمامه دارد، حساب بخواند، فقه بخواند.
خیر تمام علوم را باید همه بخوانند.»
- از کتاب گنجینه خواف

- «در نجف روزهای جمعه کار می‌کردم و در آمد آن روز را نان می‌خریدم و تکه‌های نان خشک را روی صفحه کتابم می‌گذاشتم و ضمن مطالعه می‌خوردم. تهیه غذا آسان بود و گستردن و جمع کردن سفره و مخلفات آن را نداشت. خود را از همه بستگیها آزاد کردم...»
- از کتاب گنجینه خواف

• درباره او [ویرایش]

- «مرحوم مدرس یک رجل علمی و دینی و سیاسی بود و این گونه فردی مهمتر از رجل علمی و دینی است؛ زیرا این مظهر ولایت است که اگر ولایت و سیاست مسلمین نباشد، دیگر فروع اسلامی تحقق کامل نمی‌یابد.»
- آیت الله سید محمد رضا بهاء الدینی

- «دغدغه اصلی شهید مدرس اعتلای دین و آزادی ملت بود.»
- [علی لاریجانی](#)، در پیامی به مناسبت «سالروز شهادت مدرس»
۱۳۸۹/۹/۱۰

- «شهید مدرس در مقابل استبداد مدرن که برآمده از نادانی و هرج و مرج عناصر داخلی و سیاست‌های شیطانی دول خارجی به ویژه انگلیس بود ایستاد.»
- [علی لاریجانی](#)، در پیامی به مناسبت «سالروز شهادت مدرس»
۱۳۸۹/۹/۱۰

- «نام شهید آیت الله سید حسن مدرس چون خورشید در آسمان تاریخ دوران استبداد می‌درخشد، مردی که برای خدا در عرصه علم، سیاست و جهاد علیه باطل حاضر شد و تا آخرین لحظه حیات جز سربلندی اسلام و سعادت ملت هدف دیگری را دنبال نکرد.»
- [علی لاریجانی](#)، در پیامی به مناسبت «سالروز شهادت مدرس»
۱۳۸۹/۹/۱۰

- «در کنار تمام خصوصیات که شهید مدرس را انسانی برجسته و الهی کرد همان مسایلی است که مدرس بر اساس آن به تنهایی مبارزه کرد و به تنهایی در برابر استبداد و استعمار ایستاد و سر انجام به شهادت رسید.»
- سید شهاب الدین صدر

- «امام خمینی (ره) و شهید مدرس، با صراحت لهجه از زیاده‌خواهی‌های

- بیگانگان جلوگیری کرده و مدل سیاست متعالی را عملیاتی کردند. «سیدکاظم سیدباقری؛ پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
- «شهید مدرس یک شخصیت برجسته در تاریخ معاصر ایران است و این برجستگی به دلایل مختلف و متعدد است و به همین علت امام خمینی (ره) بحث «مدرس‌شناسی» مطرح می‌کند.» سیدکاظم سیدباقری؛ پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
- «این عالم... با جسمی نحیف، روحی بزرگ و شاداب از ایمان، صفای حقیقت و زبانی چون حیدر کرار، رویاروی‌شان ایستاد، فریاد کشید، حق را گفت، جنایت آشکار کرد و عاقبت جان طاهر خود را در راه اسلام عزیز و ملت شریف نثار کرد و به دست دژخیمان ستمشاهی، در غربت به شهادت رسید و به اجداد طاهرینش پیوست.»
- **سید روح‌الله خمینی** در تاریخ ۲۸ شهریور ۱۳۶۳ به مناسبت «بازسازی مرقد شهید مدرس»
- «مدرس زنده‌است تا تاریخ زنده‌است.»
- **آیت الله سید روح‌الله خمینی**
- «مقاومت او در برابر دیکتاتوری، و ایستادگی او در برابر سیل هجوم فرهنگ خارجی، و مبارزات او بر ضد کفر و الحاد، و تلاش پیگیر او در راه استقرار احکام الهی، و فداکاری او در راه حفظ استقلال و شرف ملی و مذهبی، در تاریخ مبارزات دینی و سیاسی، کم‌نظیر است.»
- **آیت الله سید علی خامنه‌ای**، پیام به مناسبت سالروز شهادت آیت‌الله سید حسن مدرس، ۱۰/۹/۱۳۶۰
- «این روحانی مبارز و این خطیب توانا و این پیکارگر راه حق و عدالت، از نخستین لحظه ورود به عالم سیاست تا آخرین لحظه‌های حیات پر برکتش، زبان گویا و برنده مردمی بود که بنا به تعالیم آیین آسمانی خویش، نمی‌توانستند در برابر ظلم و اختناق ساکت بنشینند و دم بر نیاوردند. و در چنان برهوتی که قدرت‌های خارجی، بدست قزاق بی‌فرهنگ بنام رضاخان، در کشور ما ایجاد کرده بودند، تنها خروش خاموش نشدنی این مرد منبر و محراب بود که سکوت دهشتبار حاکم را می‌شکست و لرزه بر ارکان حکومت سرنیزه و کشتار رضاخانی می‌افکند.»
- **آیت الله سید علی خامنه‌ای**، پیام به مناسبت سالروز شهادت آیت‌الله سید حسن مدرس، ۱۰/۹/۱۳۶۰
- «مدرس، بحق افتخار جامعه روحانیت، به خصوص در قرن حاضر، و نمونه‌ای

از مقاومت جامعه روحانیت در همه زمان‌هاست. فریاد او آشناترین فریاد مخالفت با استبداد و سلطه بیگانه، به گوش مردم میهن ماست و این فریاد را قدرت‌های خارجی و عوامل سرسپرده داخلی آنها، هیچگاه نتوانستند خاموش کنند و نخواهند توانست.»

- آیت الله **سید علی خامنه‌ای**، پیام به مناسبت سالروز شهادت آیت‌الله سید حسن مدرس، ۱۰/۹/۱۳۶۰

- «تصویر وی آذین بخش یکی از اسکناس‌های رایج کشور است. کمتر شهر و دیاری از ایران اسلامی است که فاقد گذر یا معبر، خیابان و یا بزرگراهی به نام وی باشد و این سوای مراکز متعددی است که در نقاط مختلف کشور و در حوزه‌های متفاوت به نام وی شهره خاص و عام هستند. در بیان شخصیت این چهره احیاگر همان بس که امام راحل بارها زبان به تحسین او گشود و نامش را به طور ویژه در وصیتنامه اش ذکر کرد. توجه مقام معظم رهبری به این شخصیت بلند مرتبه بر همه عیان است. در کاشمر نیز مردم برای این چهره نامدار منزلتی خاص قائلند و مزارش را سر خاک آقای شهید می‌نامند و به زیارتش می‌روند.»
- حمید رضا بی تقصیر فدافن
-

- پیوند به بیرون **[ویرایش]**

- **ویکی‌پدیا** مقاله‌ای دربارهٔ
- **سید حسن مدرس**
- دارد.

پرش به بالا

↑ داوود فیروزی. «شیعه و نظام سیاسی مشروطه». نظام سیاسی و دولت در اسلام. چاپ اول، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها، بهار ۱۳۸۲، ISBN 964-459-701-X، ص ۲۲۷ و ۲۲۸.

img src="//fa.wikiquote.org/wiki/Special:CentralAutoLogin/start?>

type=1x1" alt="" title="" width="1" height="1" style="border: none; position: absolute;"/>

- رده‌ها: اهالی ایران‌نمایندگان مجلس ایران‌درگذشتگان ۱۹۳۷

تاریخ کپی و تهیه ی فایل پی.دی.اف.: ۳۰ مرداد ۱۳۹۶ (۲۱ آگوست ۲۰۱۷، ۲۸ ذالقعدة ۱۴۳۸)